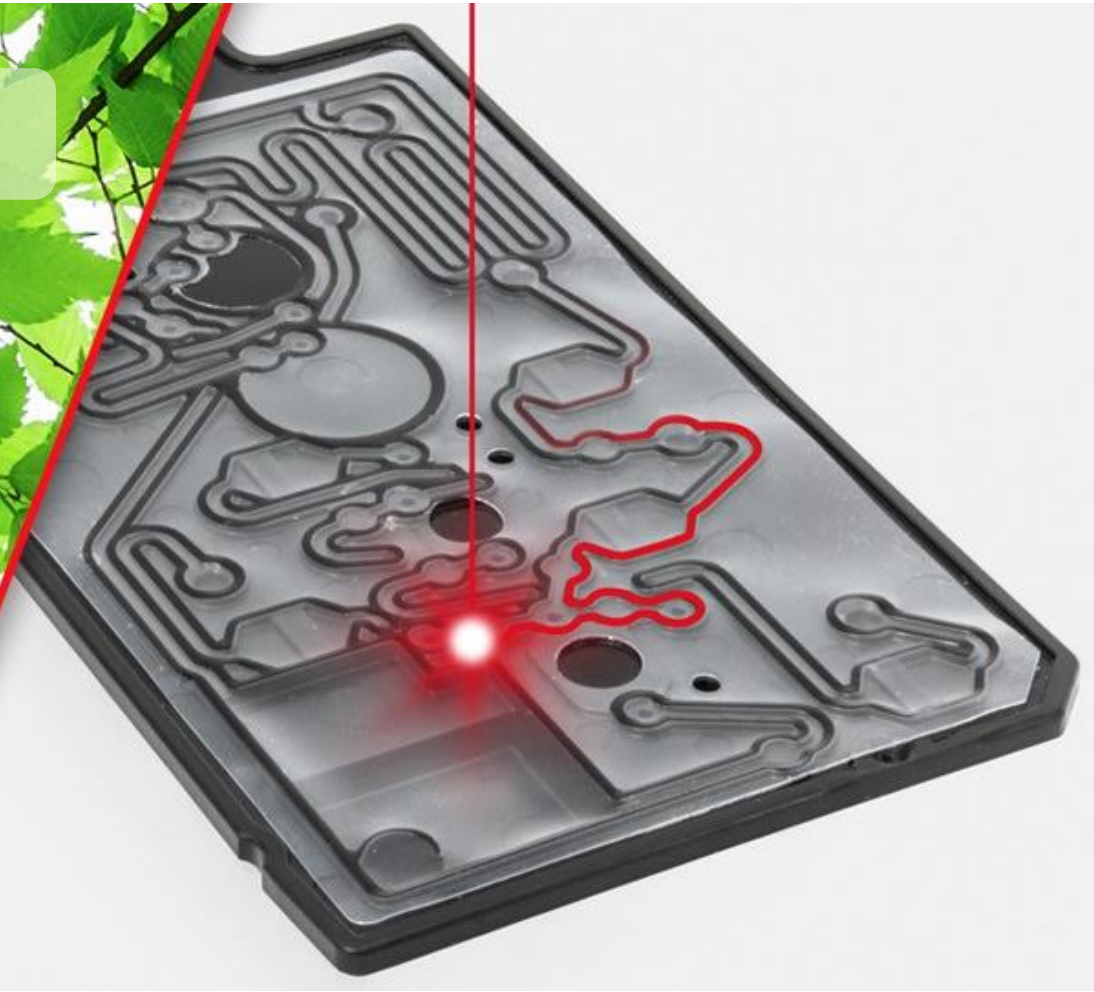

probilas
probylas

SEPLAMA

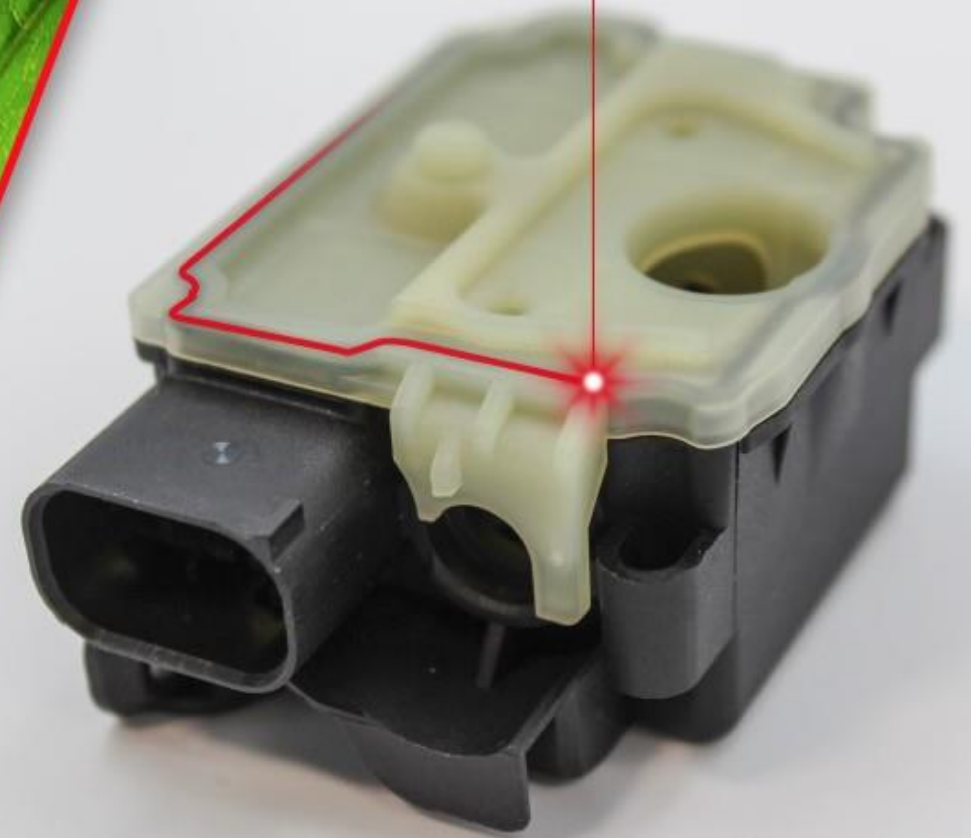
precise & concise – clean & green

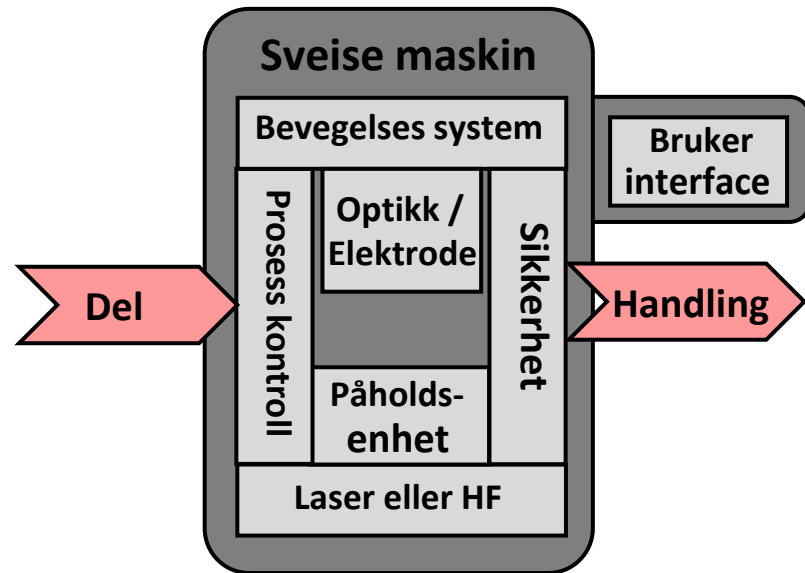
Laser Sveising Plast

- (1) Introduksjon LPW
(laser plastic welding)**
- (2) Material egenskaper**
- (3) Design regler**
- (4) Prosess typer**
- (5) Påhold og verktøy**
- (6) Kvalitet og prosess kontroll**
- (7) Maskiner fra ProByLas**

- Modulære maskiner og maskin-moduler for sveising av plast
  - 1st produktvariant med laser: lansert oktober 2018
  - 2nd produktvariant med elektrisk høy-frekvens under utvikling
- Mål-industri: medisin, bil, elektronikk, væske, tekniske tekstiler, ...
- Grunnlagt august 2017 basert på lang erfaring innen plast sveise teknologi
- Lokalisert i Technopark Luzern, Sveits

1. Sammensetting & sveising av plast

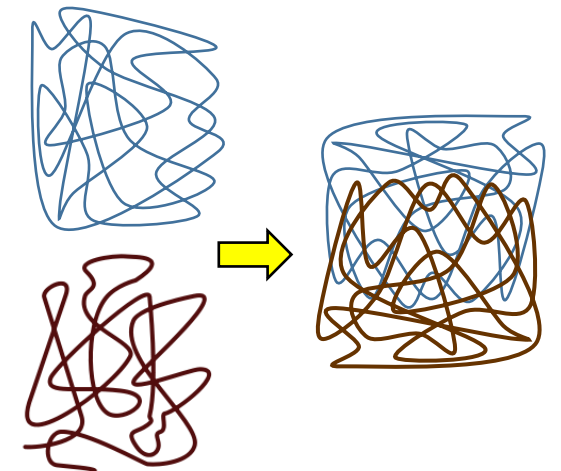
- **sammen-: - mekanisk setting** ⇒ skruing, nagling, snapping, låsing, knoting, sying ...
⇒ ofte demonterbar, ikke lekkasje-tett (O-ring), ekstra materialer
- **liming** ⇒ lim-dispensere, løsemiddel, tørking, holde tid, ekstra materiell, kombinasjon av ulike materialer mulig
- **sveising** ⇒ ikke-demonterbar, lekkasje-tett, rask, ingen ekstra materialer, ingen løsemidler

- **sveising:**

- ✓ energi for å smelte
- ✓ holdekraft på sveise-sømmen
- ✓ tid for nedkjøling og stabilisering

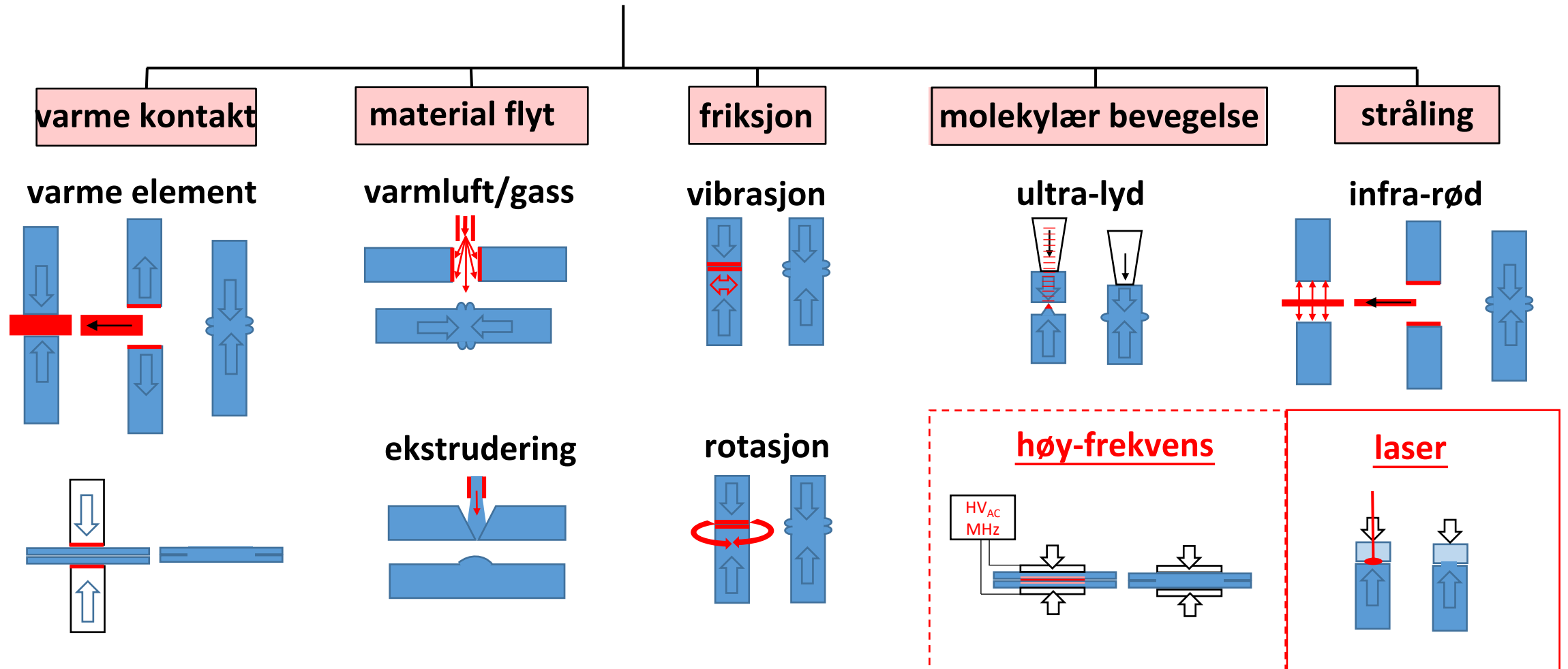
- smeltbar uten nedbrytning – termo-plaster
- samme eller ensartede typer av plast
- hvis lik type av polymer - sammenliknbare smelte-temperaturer
- hvis lik type av polymer - kjemisk miksbar

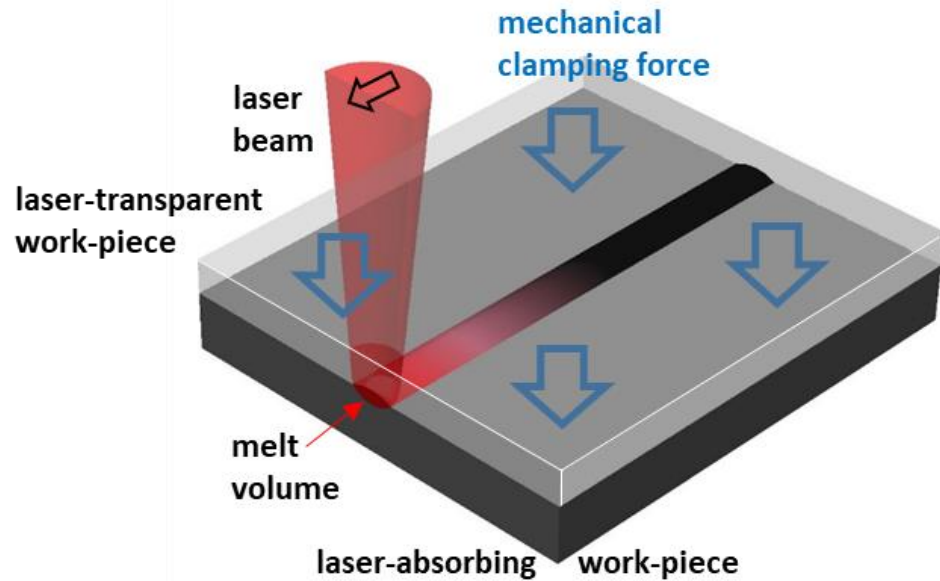

1. Forskjellige sveisemetoder for plast

Illustrert etter måten å benytte energi på

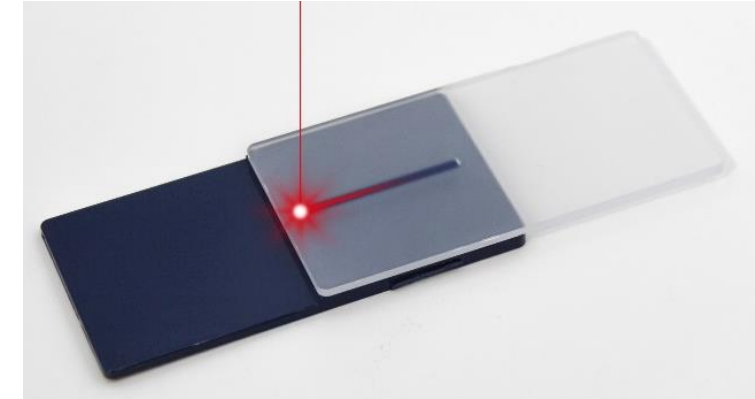

1. Laser overføring ved sveising av plast

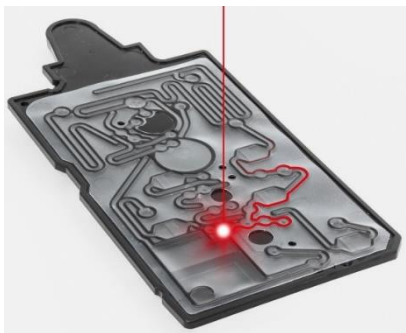
Fordeler

- nøyaktig energiposisjonering
- bare grunn smelte-soner
- mindre energi behov
- posisjonering før sveising
- mindre materialstress
- ingen vibrasjoner (f.eks. på elektronikk)
- ingen partikler
- ingen utslipp

Industrier:

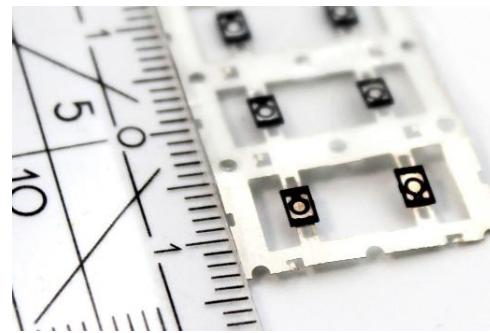
medisin

bil

elektronikk

apparater

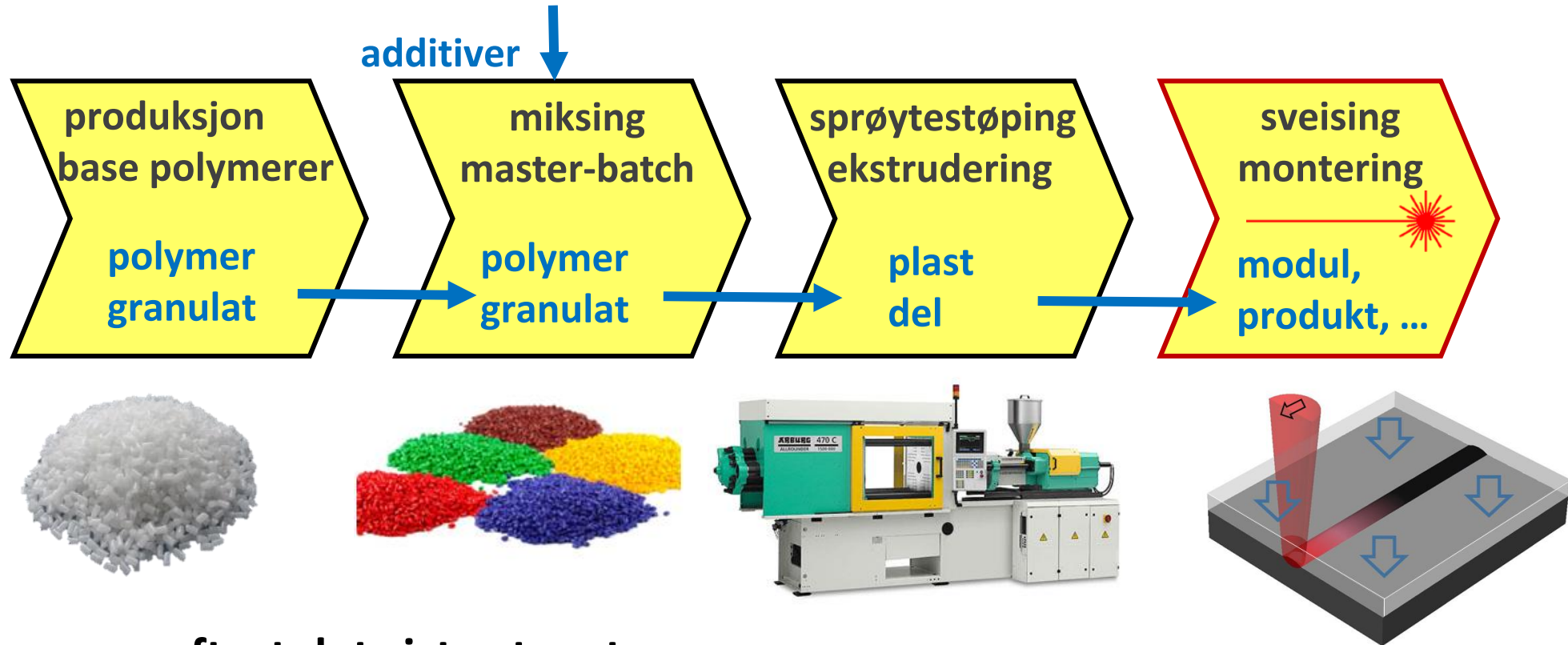
tekniske tekstiler

1. Verdikjede i plastindustri

Verdikjeden er vanligvis splittet opp mellom forskjellige firmaer

sveisingen er oftest det siste steget

⇒ hvis feil oppstår i et tidligere steg, kan det påvirke sveisingen –
f.eks. dårlig innblanding av farge, produsert med for varm polymer, ...

2. Materialkrav

- smelter uten nedbryting: termoplast
- samme eller ensartede typer of polymerer (ensartet smeltetemperatur, kjemisk miksbare)
- en del er laser-transparent, en del er laser-absorberende

polymer + additiv ⇒ plast

fargestoff, pigmenter
mineral fyllstoff
glassfiber
flammehindrende
middel

...

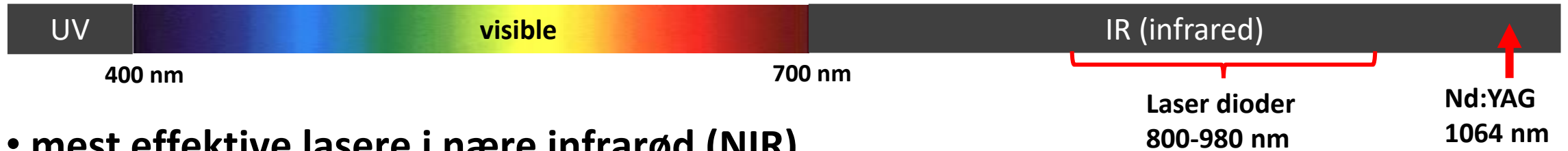

- fysiske egenskaper hos polymer kan endres enormt med additiver
- stor variasjon i forskjellige materialer basert på samme base-polymer

2. Laser-transparent i forhold til Laser-absorbering

- mest effektive lasere i nære infrarød (NIR)
- polymerer i nære infrarød NIR transparent
⇒ miks inn farge for laser absorpsjon
- farge for det menneskelig øye og for laserabsorpsjon kan optimaliseres, uavhengig av hverandre, med passende fargestoff – f.eks.:
  - transparent på transparent laser-absorberende materiale
  - svart laser-transparent på svart laser-absorberende

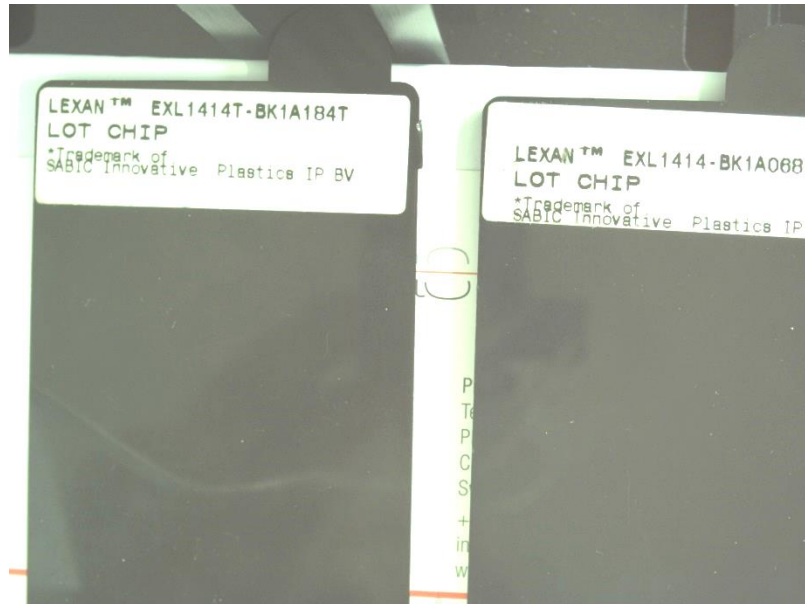
polyamid uten fargestoff (kilde BASF)

beste og billigste absorbent for laser: carbon black

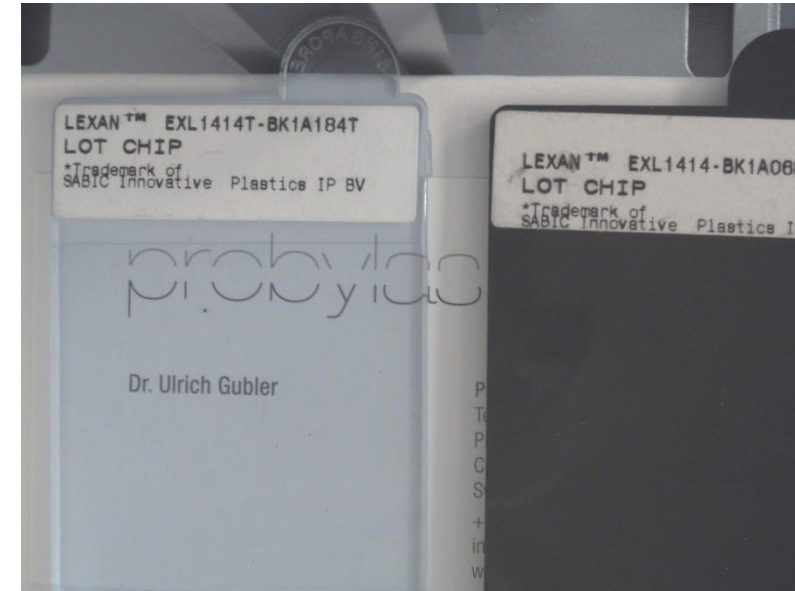

2. Eksempel på svart-lasertransparent

Standard kamera med synsfrekvens
lik det menneskelige øye

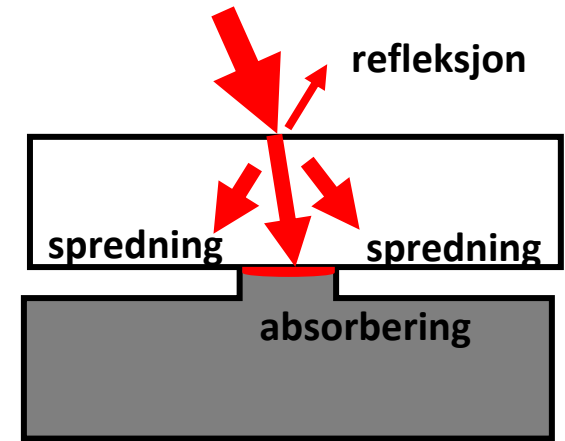
Kamera med nær-infrarød
filter lik laser-frekvens

2. Spredning av laser lyset i plast

- amorfe polymerer som PC, PMMA, ... $\Rightarrow$ krystal-klare uten spredning av lyset
- semi-krystalinske polymerer & additiver sprer laser lyset
 $\Rightarrow$ laser strålen blir redusert og brutt

Eksempel: PBT fra BASF: standard og spesial versjon med redusert spredning - Ultradur Lux

Standard-PBT

tykkelse 0.5 mm

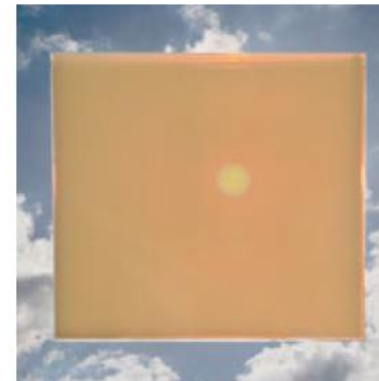

reduksjon av krystallit størrelsen

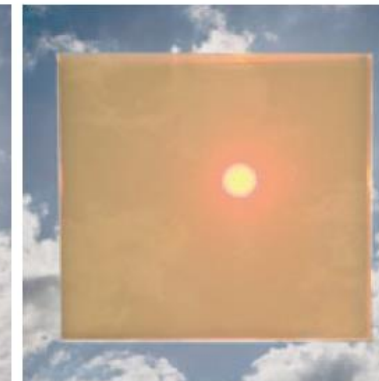
kilde: BASF

Ultradur® LUX

tykkelse 3 mm

tykkelse 2 mm

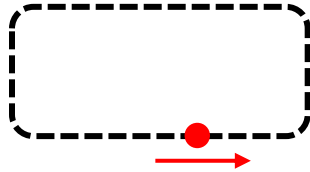

tykkelse 1 mm

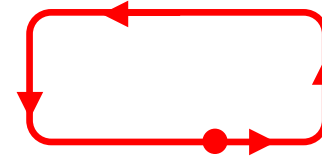
3. Prosess metoder for laser sveising

kontur

- følger konturen en gang
- smelter bare et punkt
- punkt eller ball optikk

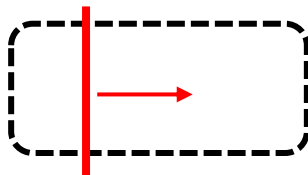
kvasi-simultan

- kontur mange ganger per sekund
- hele sveise-sømmen smelter samtidig $\Rightarrow$ mulighet for kollaps
- skanner optikk

pyrometer mulig

linje eller mal

- sveising av et område
- mønster med mal
- linje optikk

simultan

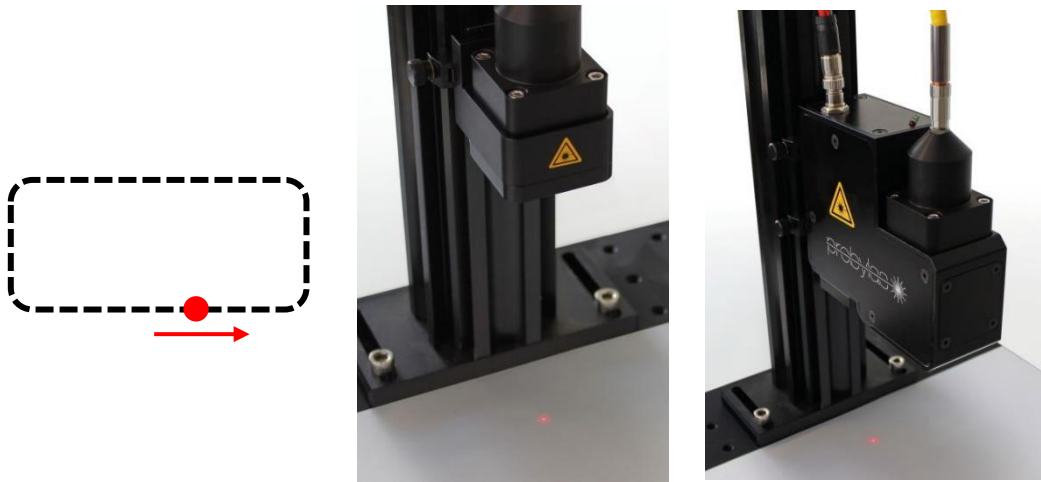
- optikken tilpasses konturen: «one-shot sveising»
- relativt enkelt for sirkel og omkrets
- kompleks kontur med DOE $\Rightarrow$ høy verktøy kostnad

nedsmelting av ribbe er mulig

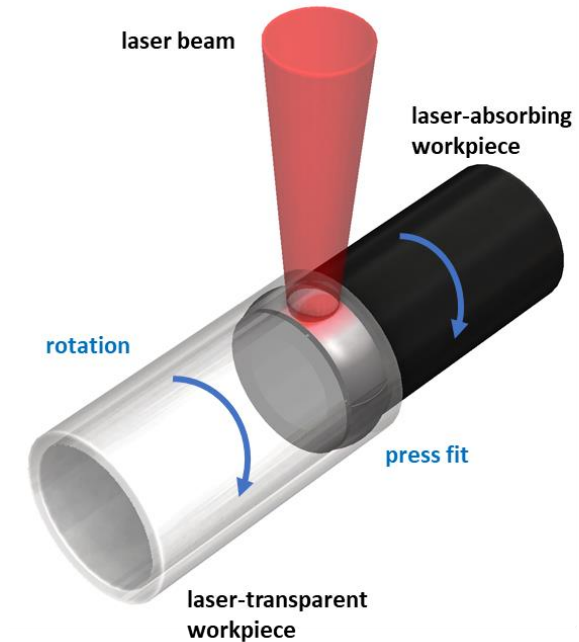
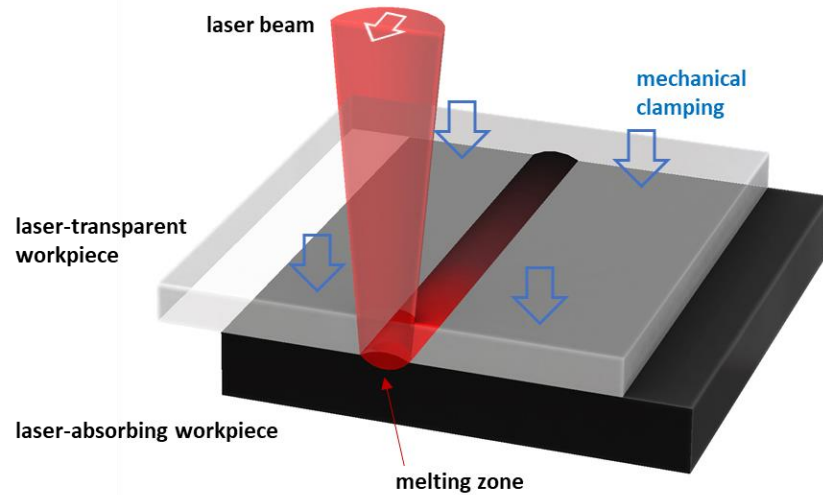

3. Kontur - Proses metoder

standard med punkt optikk på xy(z)-aksene

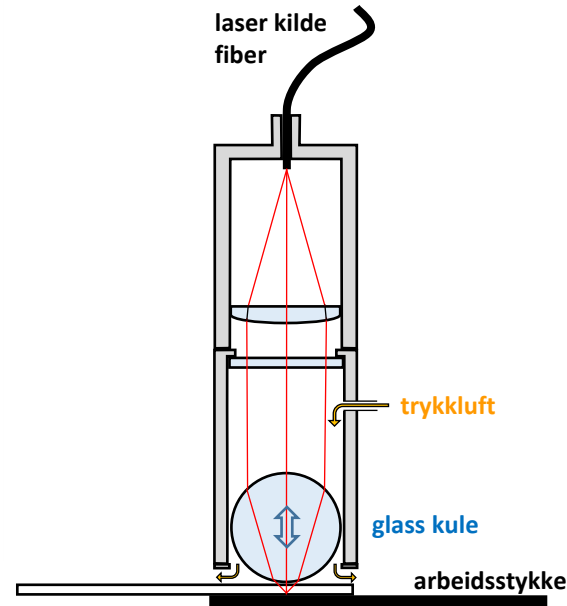
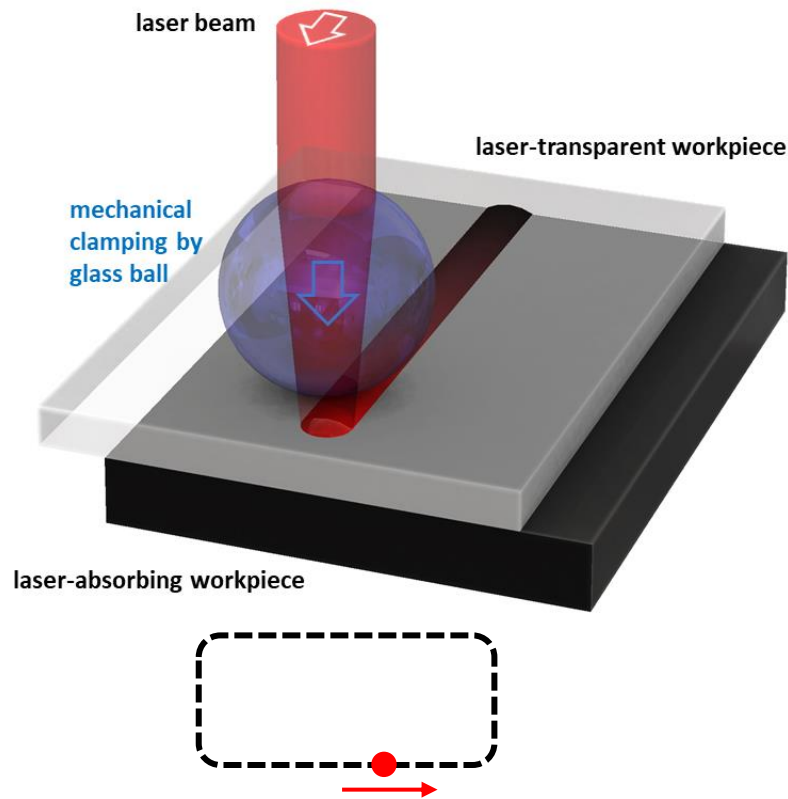
variant med punkt optikk og roterende akse

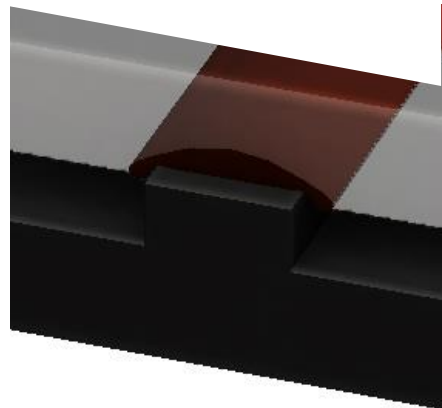
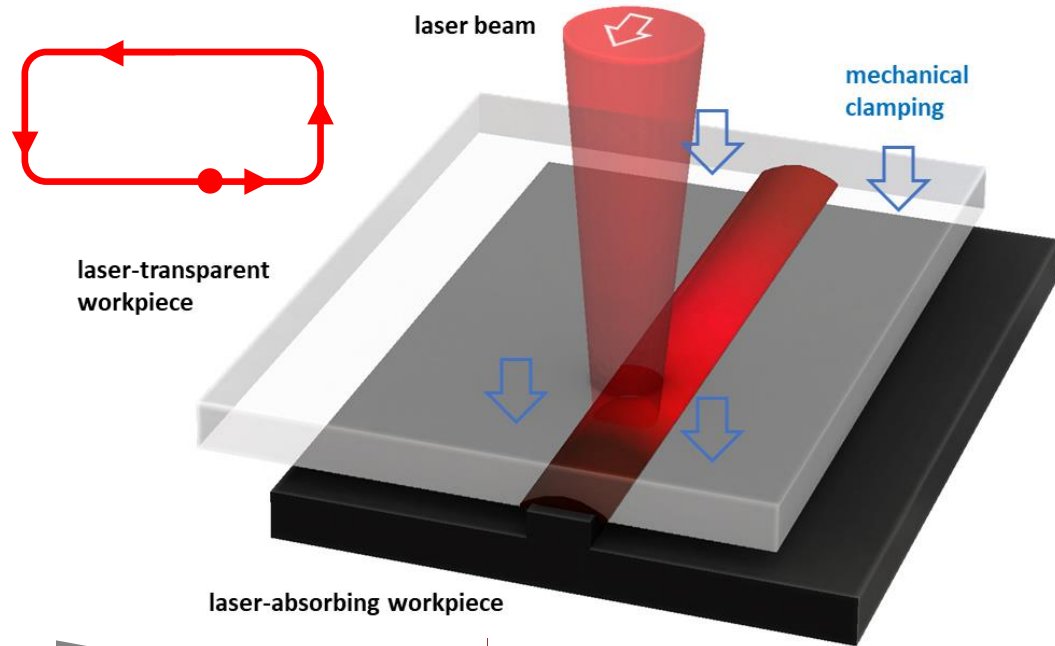
3. Kontur - Proses metoder

kule optikk: fokuserer laser strålen og lokalt påhold samtidig

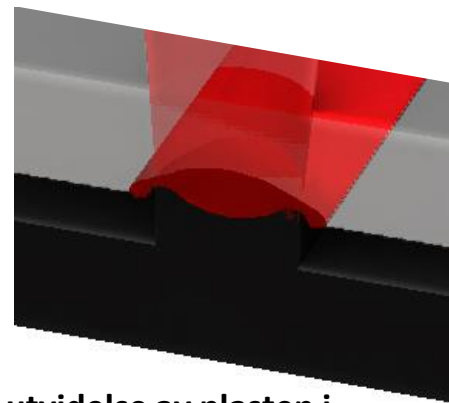
⇒ sveising av store fleksible deler som lokk på beholdere, folier, tekstiler, ...

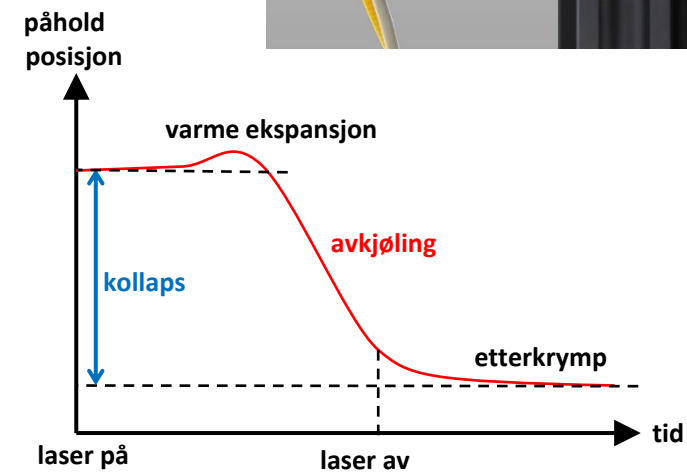
3. Kvasi-simultan prosess

rektangulær sveise-ribbe i nedre arbeidsstykke

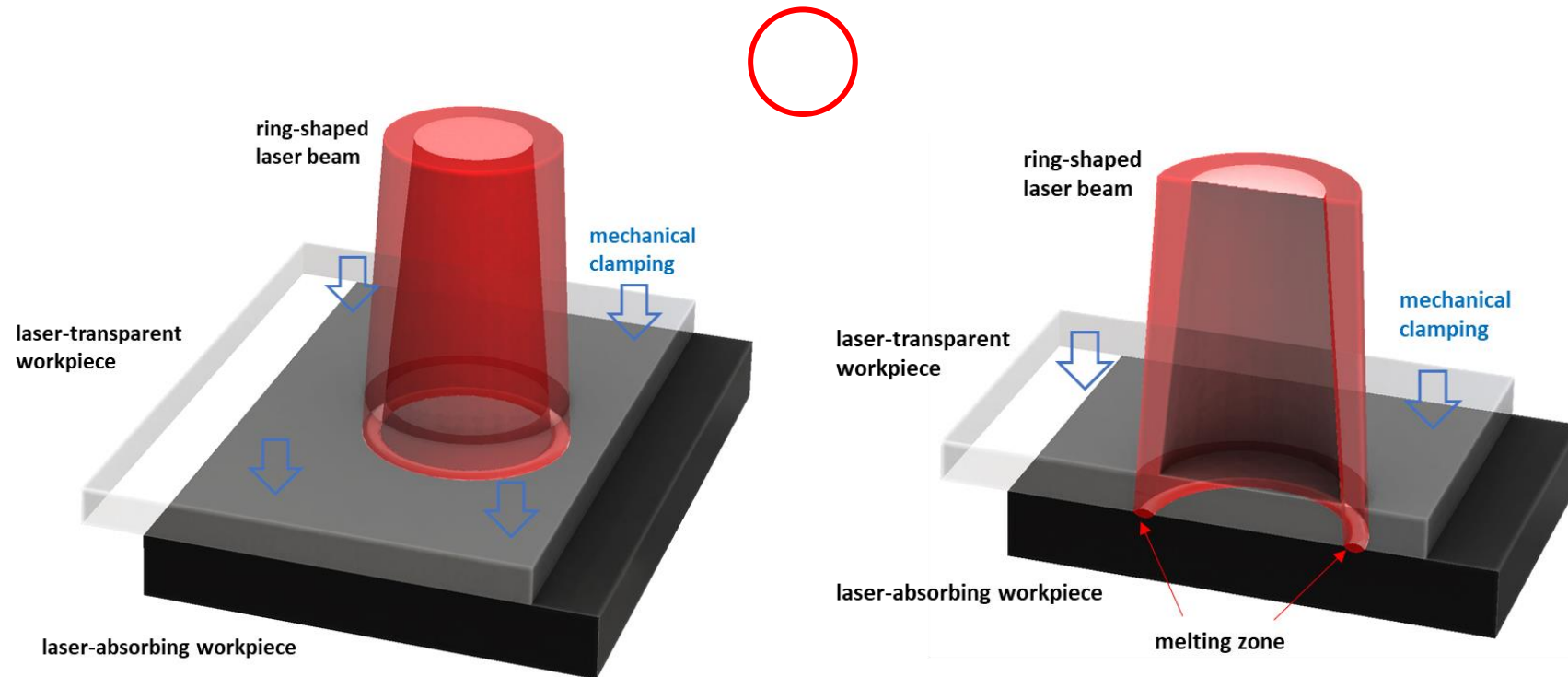
utvidelse av platen i smeltesonen under kollapsen

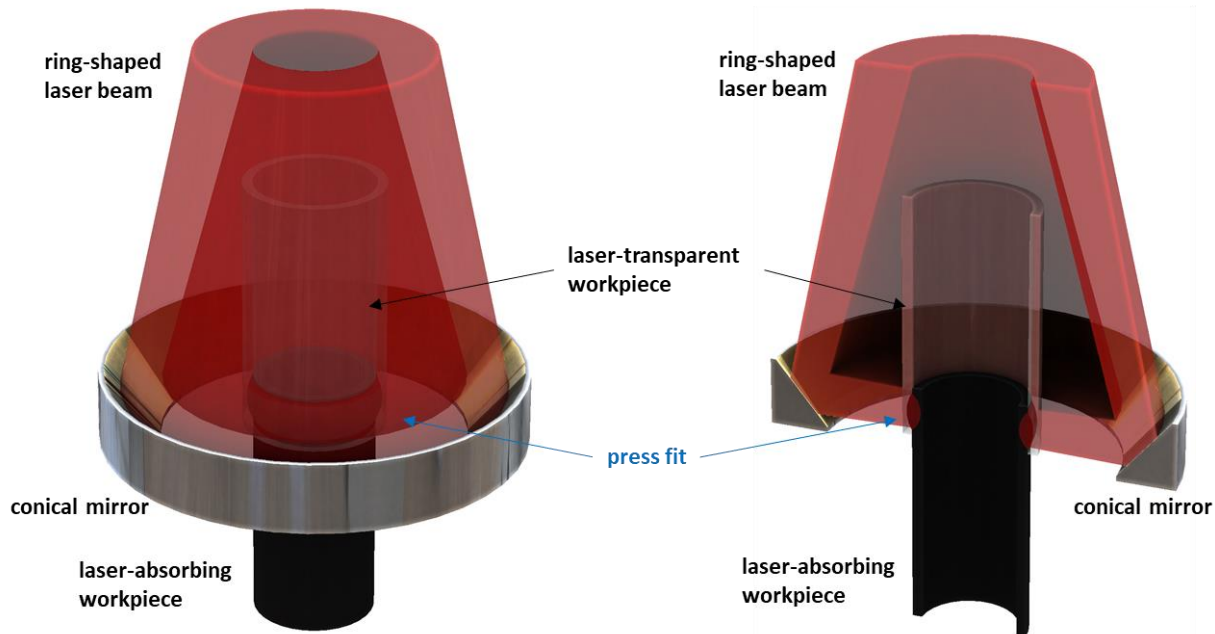
3. Simultan prosess

Ring optikk for sirkulær “one-shot” sveising

3. Simultan prosess

Sveising av omkrets i "one-shot" med radial optikk

åpen lab versjon med rørtilkobling

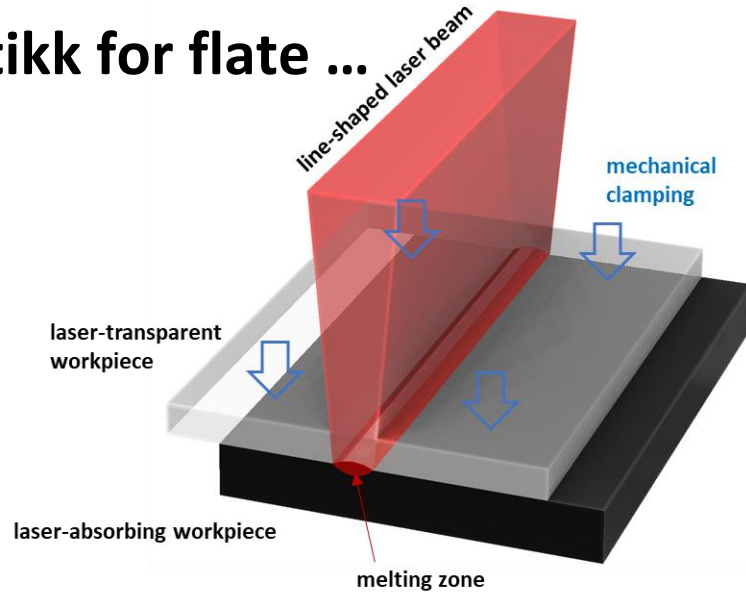
laser stråle tegnet rød

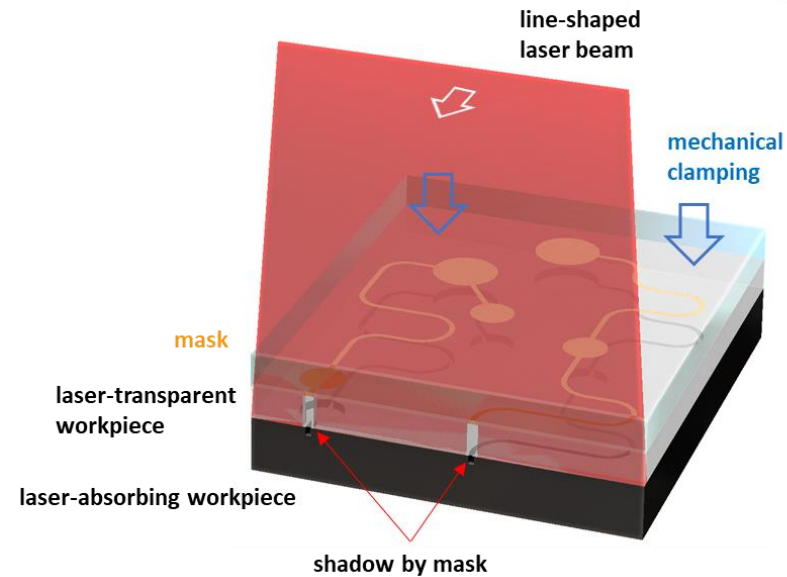
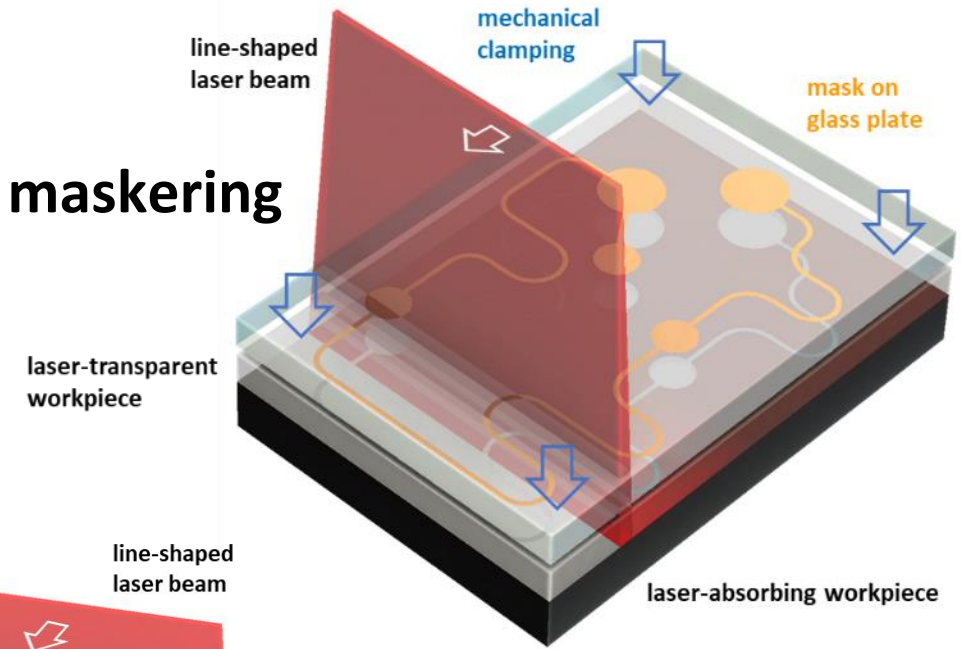
standard lukket versjon

3. Linje- og maskeringsprosess

Linje optikk for flate ...

... og i tillegg maskering

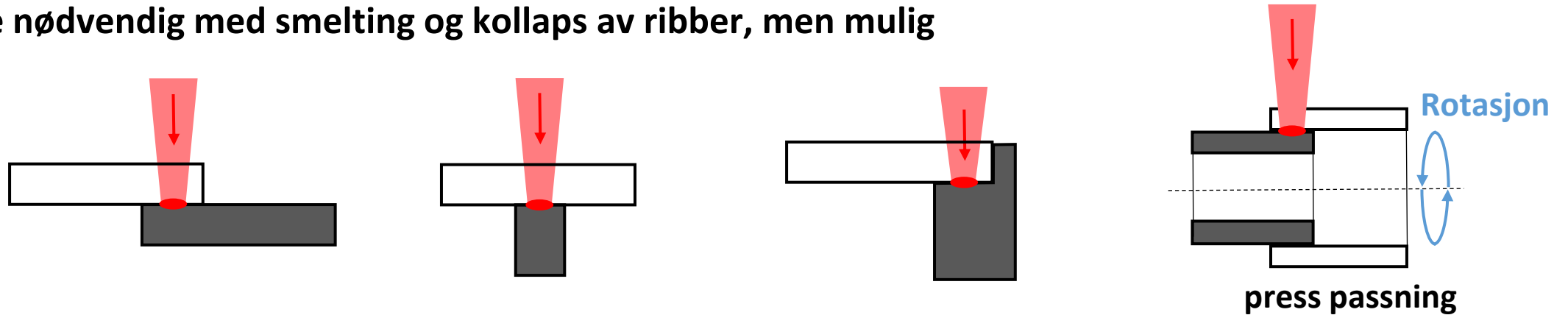

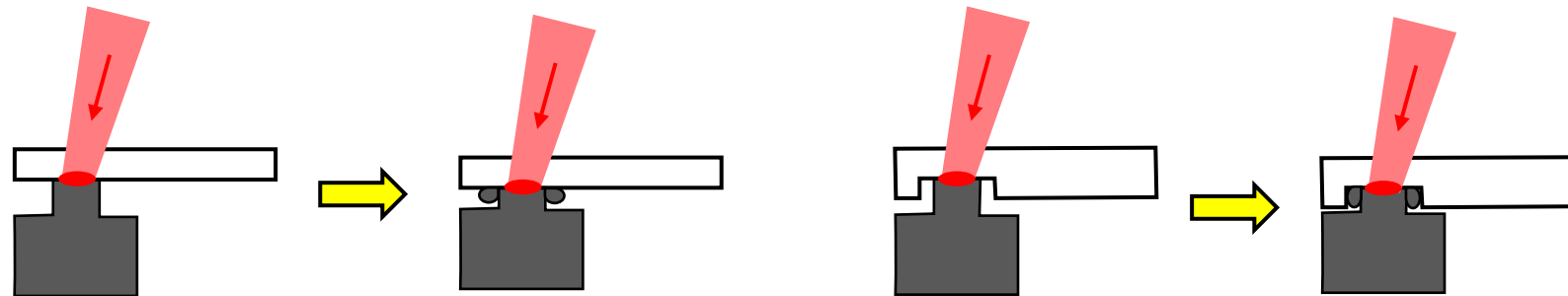
4. Design av sveisesøm

Flate-på-flate

- ikke nødvendig med styring av energien eller ribber som med ultralyd eller vibrasjons-sveising
- ikke nødvendig med smelting og kollaps av ribber, men mulig

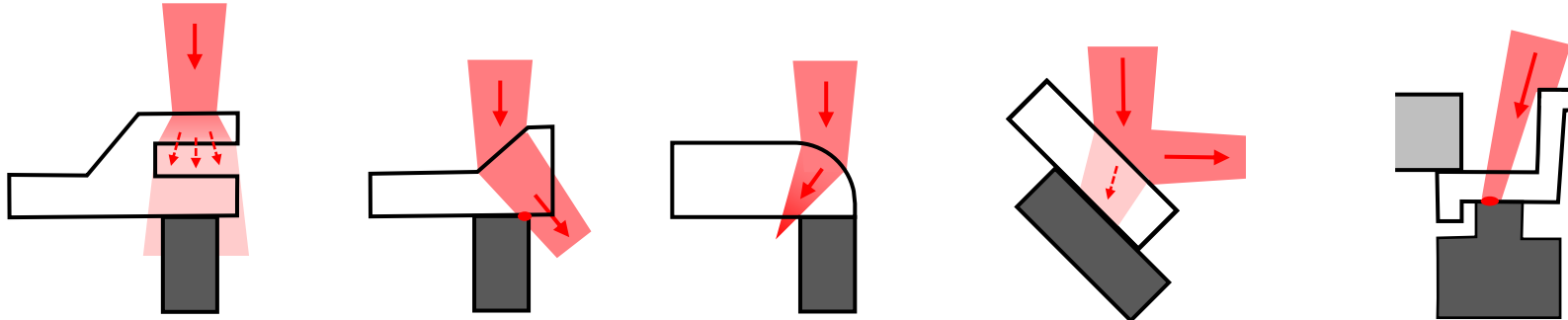

med smelting av ribbe

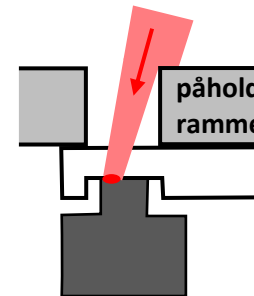

4. Umulige design av sveisesøm

- ingen skygging eller avbøying av lasterstrålen over sveisesømmen i det øvre arbeidsstykke (framspring, vinklede eller avrundede overflater, , ...)

- ingen skygging av påholdet

- overflatebelegg kan være kritisk da det kan forårsake separering av lagene for polymer smelten

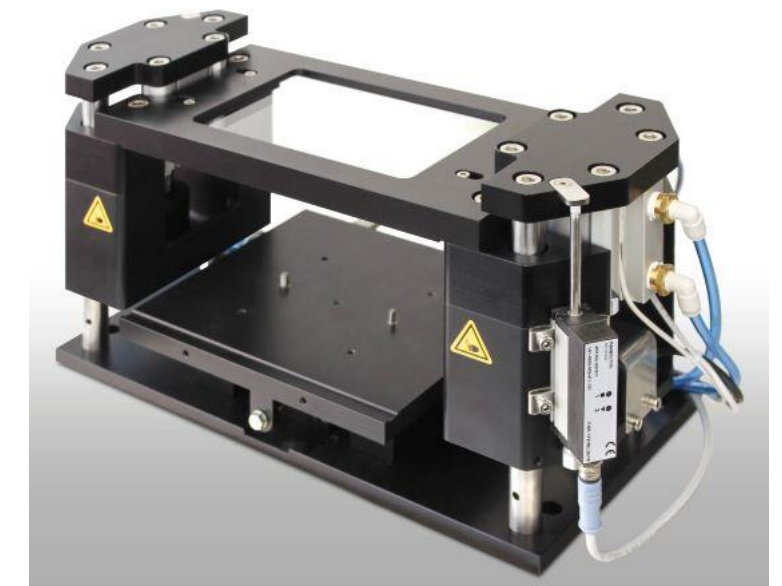
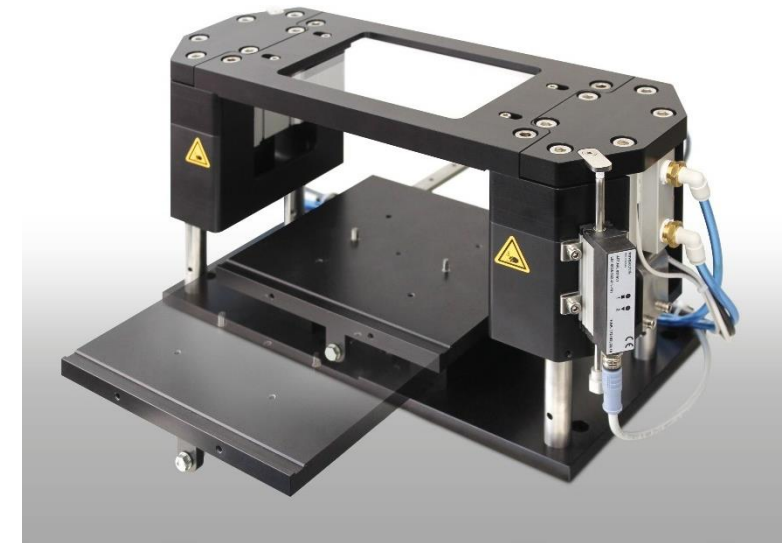
5. Påhold enhet

Påhold kraft: - pneumatisk – standard vandring 20 mm
- eller elektrisk

Nedre verktøy: - søyler på siden muliggjør ulike høyder
- vanligvis frest av aluminium
- for prototyping også 3D-print

Øvre verktøy: - glass plate

Sensorer: - påholdramme av metall
- veisensorer for å måle sammenpressing
- kraft sensorer
- koding av verktøy
- sensorer for arbeidsstykke på plass
- ...

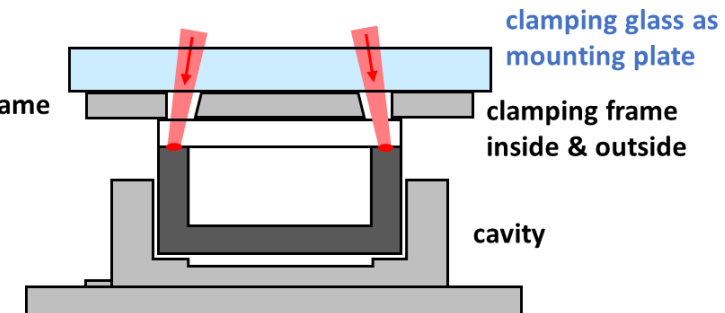
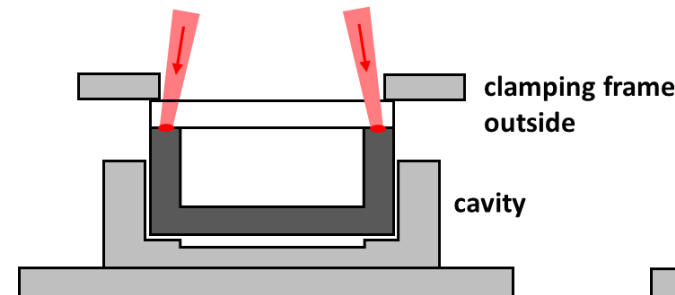
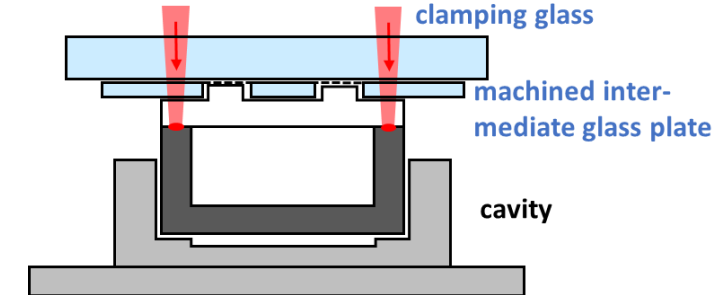
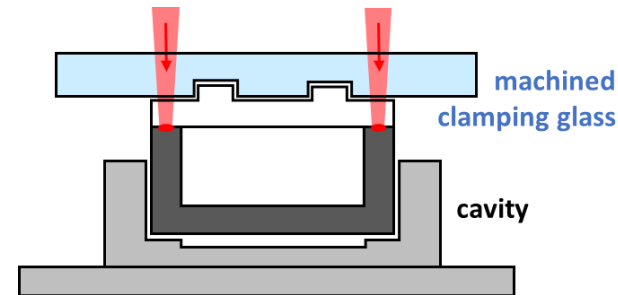
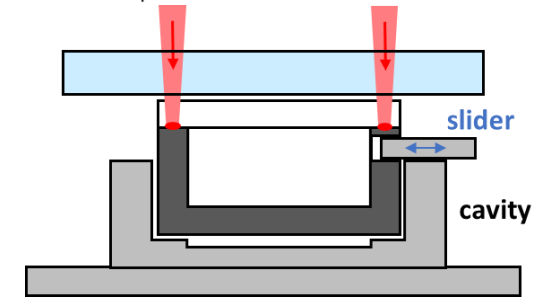
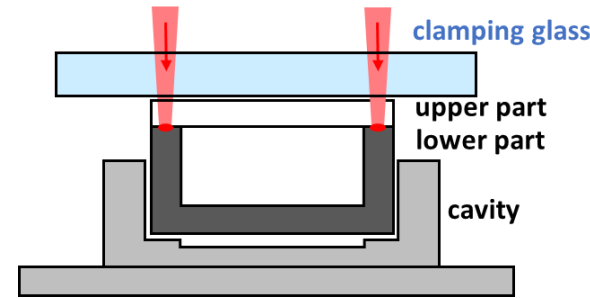
5. Design av verktøy

Design av det nedre verktøyet:

- støtter undersiden av sveisesømmen
- hull for kjerne i veggen som støtte

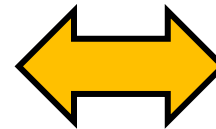
Design av det øvre verktøyet:

- presser ned mot sveisesømmen
- det er best med glassplater
- hvis overflatestrukturer - skjær ut i glassplata eller benytt mellomplate
- metall ramme fra utsiden
- metall ramme på innsiden
- hvis liten avstand mellom indre og ytre metallet - ramme av glassplate

6. Kvalitet – Forskjellige krav

- Hva er kvalitet?
    - mekanisk styrke?
    - lekkasje-tett (væske, luft, gass, trykk)?
    - optisk kosmetisk utseende
  - Prosess kontroll:
    - målt verdi som påvirker prosessen
    - "closed loop"- kontroll
  - Kvalitets kontroll:
    - måle verdi under eller etter prosessen
    - analysere og evaluere for OK/ikkeOK
    - "open loop"
- ⇒ den best teknikken avhenger av arbeidsstykke, tid, og krav!

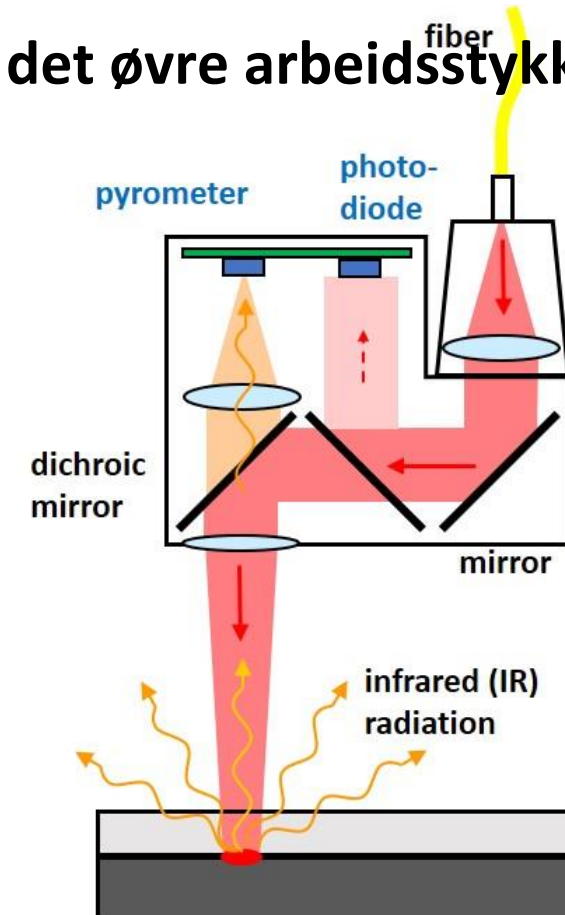
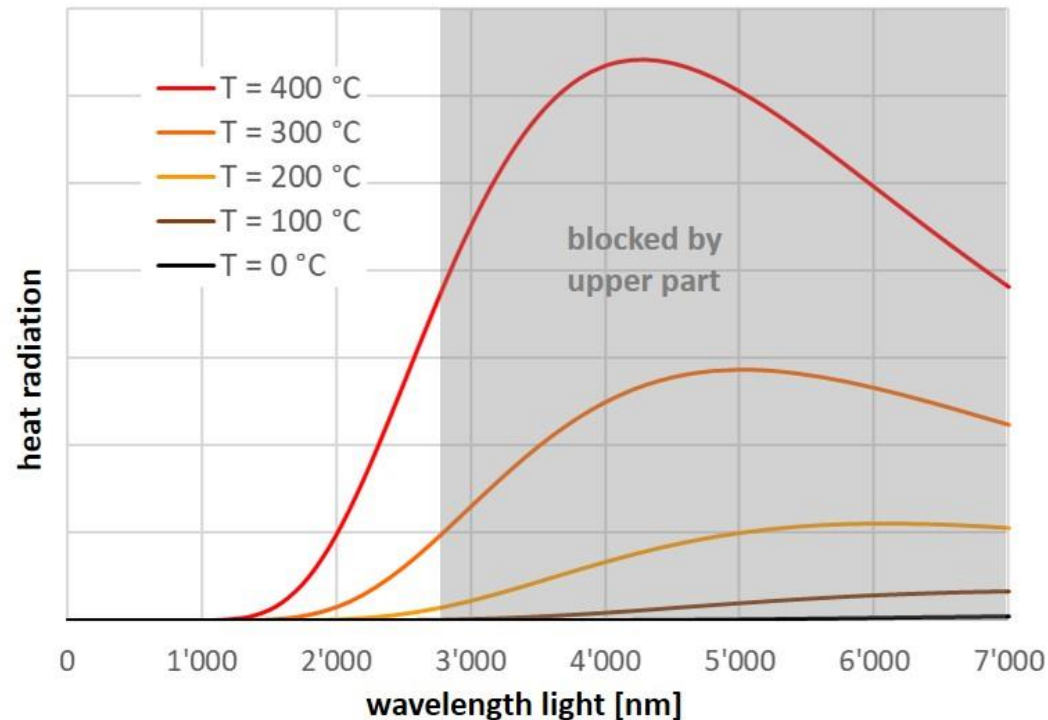
- pyrometri
- registrering av sammenpressing
- kamera-basert søm analyse
- mekaniske tester i reversibelt område under destruksjon
- trykk/lekasje tester
- ultralyd testing
- ...
- X-ray, OCT (optical coherence tomography), ...
- destruktiv testing av eksemplarer (hvis ikke noe annet er mulig)

6. Pre-, I-, og Post-Prosess kvalitets-kontroll

pre-prosess	i-prosess	post-prosess
<p>vanlige måle-metoder for kvalitetskontroll innen plast-teknologi</p> <ul style="list-style-type: none"> - dim. på arbeidsstykke - smelte-temperatur - viskositet på smelten - fordeling av additiver - urenheter - ...	<p>for prosess eller kvalitets-kontroll</p> <ul style="list-style-type: none"> - kollaps vei/trykk - pyrometri - (bilde analyse) - (OCT) - ...	<p>vanligvis kvalitetskontroll utenfor sveise-maskinen</p> <ul style="list-style-type: none"> - trykk, vakuum, lekkasje tester - mekaniske tester i reversiblet system - bilde analyser - ultra-lyd testing - X-ray, OCT - ...

6. Kvalitets- og Prosess-Kontroll med Pyrometer

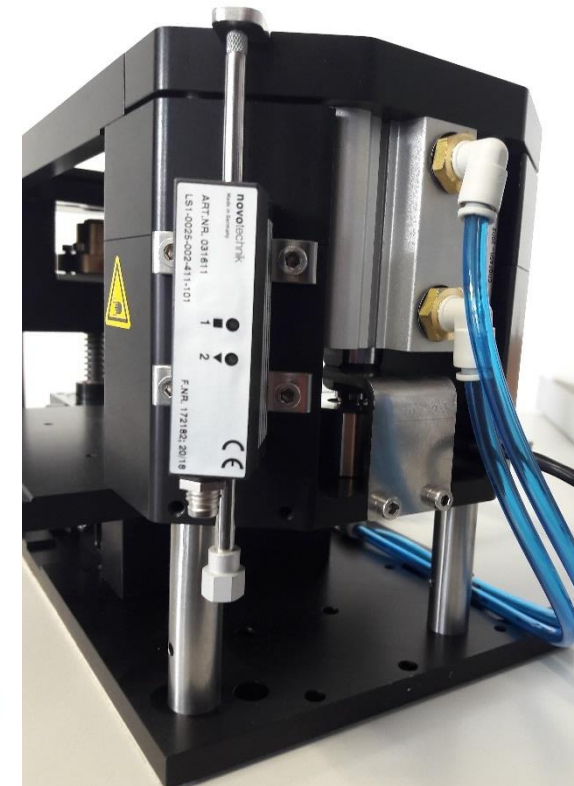
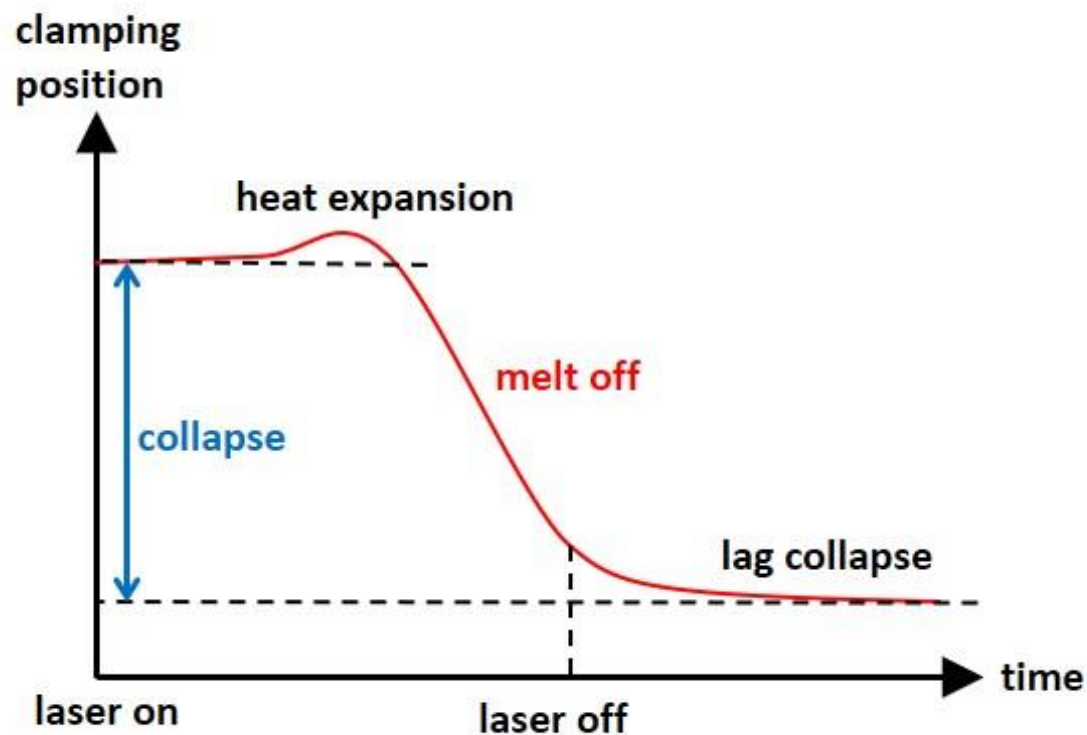
- kontaktløs temperatur-måling basert på infrarød utstråling fra den varme sveisesømmen
- de infrarøde strålene kan bli redusert av egenskapene i det øvre arbeidsstykke
⇒ ingen absolutt temperatur, men et relativt signal

6. Kvalitets- og prosess-kontroll med kollapsen av ribben

- mulig i en simultan og kvasi-simultan prosess
- beroende på materialet - først ekspansjon pga. oppvarming før kollapsen starter
- etter at laseren slås av, fortsetter kollapsen inntil smelten kjøles ned og stivner

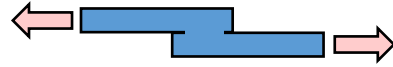
6. Destruktiv mekanisk testing

Avhengig av produktet - geometri og fikstur-testing av sveisesømmen for

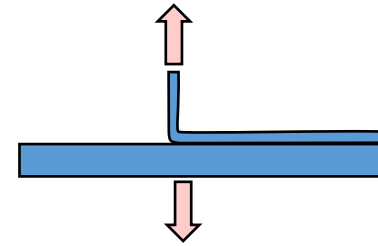
strekk-last

klippe-test

avrivning

styrken på sveisesømmen er
80-90% av basematerialets styrke

⇒ design sveisesømmen noe
større enn veggtykkelsen

avrivnings-kraft kritisk!

unngå ved mekanisk
design hvis mulig

i virkeligheten er en blanding av de
ulike lastene og stresset tilstede

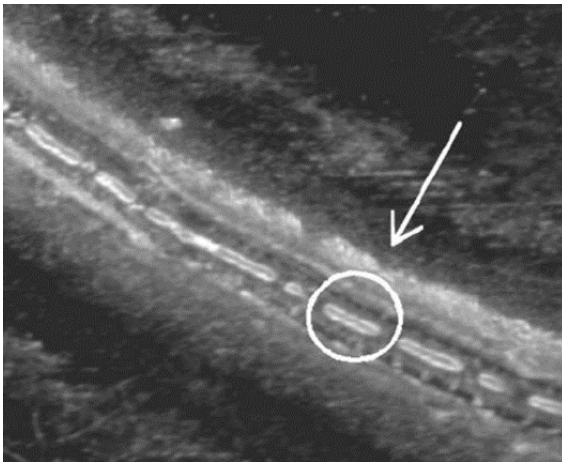
source: Zwick-Roell

6. Bilde-analyse av sveisesømmen

mulig hvis produktet er transparent nok for lys

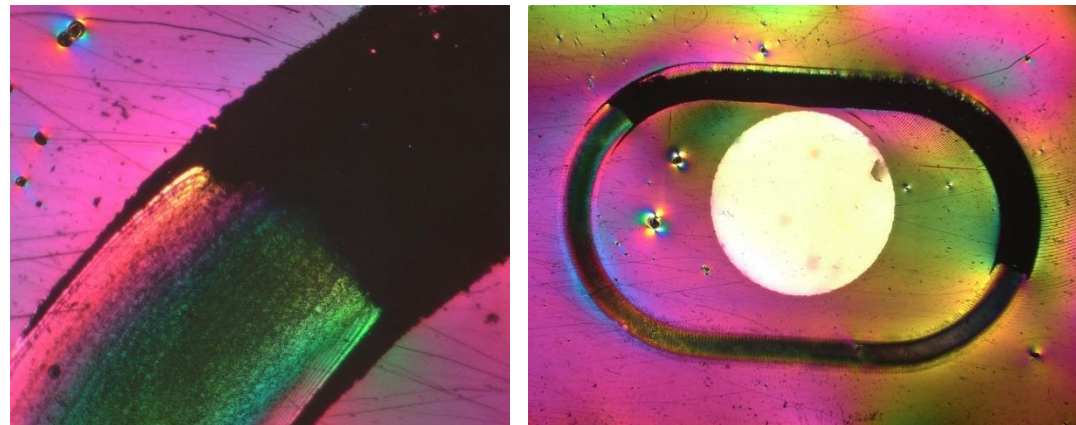
- bredde på sveisesømmen, avbrudd
- bobler i sveisesømmen
- de-laminering av sveisesømmen
- med polarisert lys - stress belastning i materialet

bobler i sveisesømmen
⇒ for varmt i midten

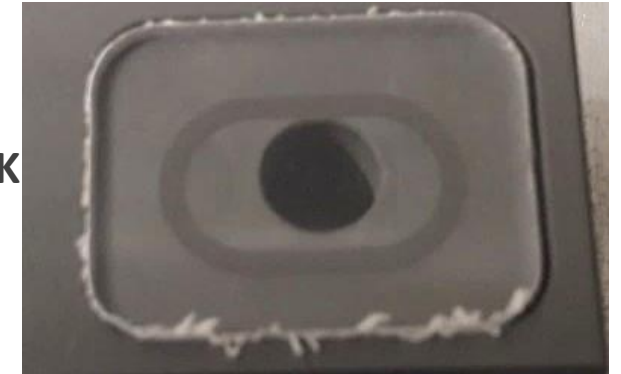

source: memsflow

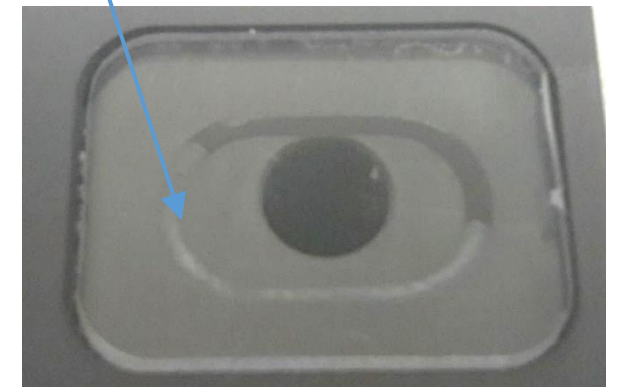
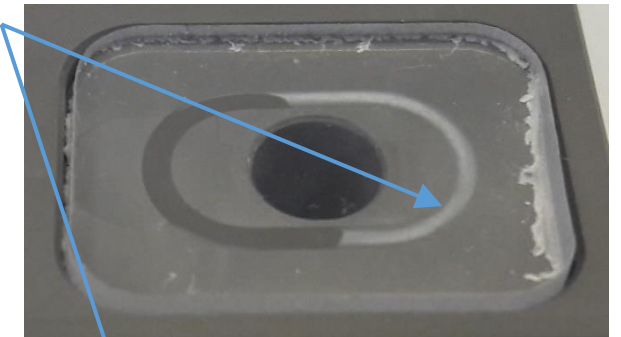
stress i sveiset lokk av polykarbonat
synlig i polarisert lys ⇒ kan komme fram senere

sveisesømmen OK

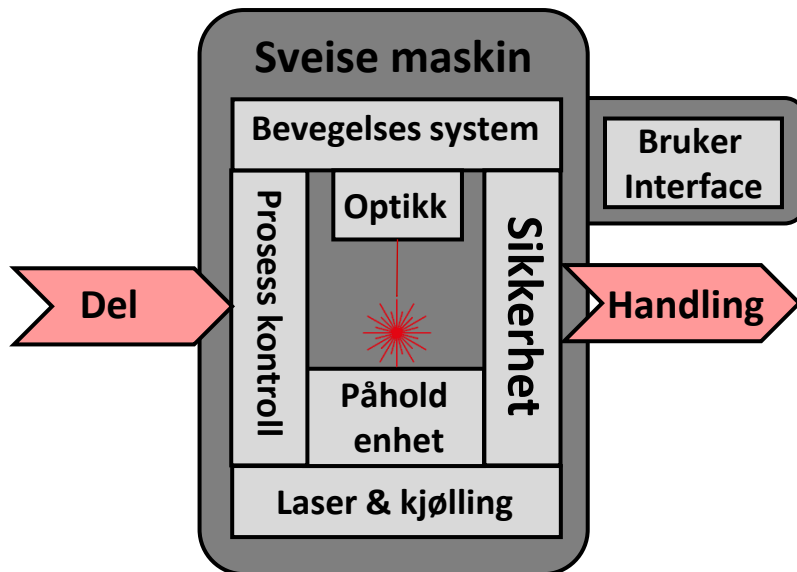

de-laminering

7. Generell tilnærming til ProByLas maskinene

- modulære byggeenheter av maskiner & maskin-komponenter
  - ⇒ kan konfigureres avhengig av produkt og kundens krav
    - ingen standard maskin
    - ingen spesialbygget maskin

- luftkjølt diode eller fiber lasere 40-200 W
- innside laser klasse 4, pilot laser klasse 2, uten kapsling og sikkerhet laser class 1
- logisk kontroll og bruker-grensesnitt med industri PC med Windows10
- Ethernet tilkobling for integrasjon i lokalt nettverk eller for fjern-service

7. Modulær - Klar-til-bruk - Turnkey S

- Turnkey S er unik i størrelse og fleksibilitet – får plass på bordet
- maksimalt sveise-areal 150x100 mm., scanner 100x100 mm.
- spesifikt verktøy for arbeidsstykke
- skuff eller rotasjons-bord

scanner for kvasi-simultan
prosess og rotasjons-bord
for produkt-håndtering

radial optikk uten
påhold for sveising på
omkrets

xy-akser og punkt-optikk
med pyrometer for
kontur prosess

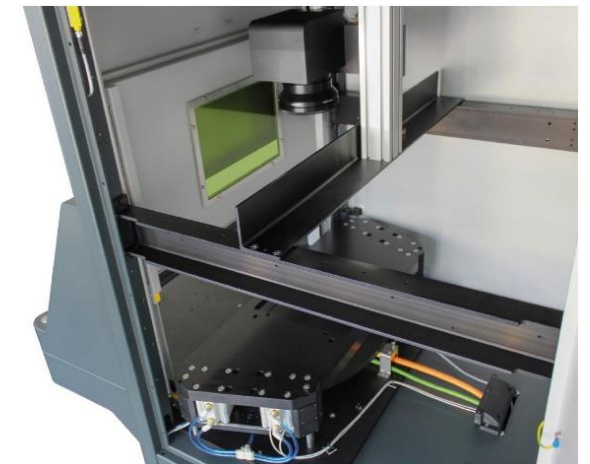
7. Modulær - Klar-til-bruk - Turnkey M

- maksimalt sveise areal 500x400x200 mm., scanner 350x350 mm.
- spesifikt verktøy for arbeidsstykke
- skuff eller rotasjonsbord

xyz-akser og punkt-optikk
med pyrometer for
kontur prosesser

scanner for kvasi-simultan
prosess og rotasjons-bord
for produkt-håndtering

7. Modula - Maskin-komponenter til integrering

Modulære maskin-komponenter til bygging av spesialmaskiner

laser enhet

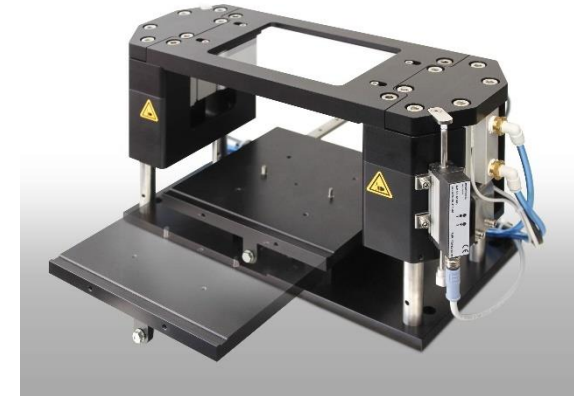
optikk

bevegelses system

påholds-enhet

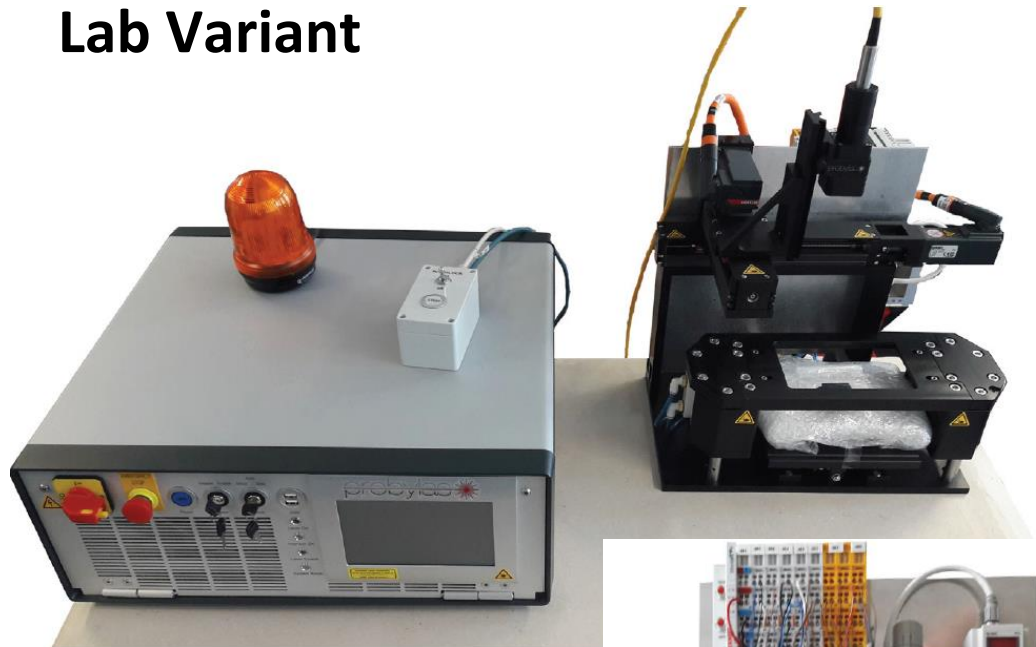
- digitalt og analogt grensesnitt for ekstern kontroll
- dobbel kanal for sikkerhetsbeskyttelse (utførelse nivå E)
- forskjellige muligheter for lokal og fullstendig nød-stopp
- Ethernet-tilkobling for datautveksling og fjern-service
- support fra spesial-maskinbyggere for integrering, sveise-prosess, og sikkerhet kan tilbys

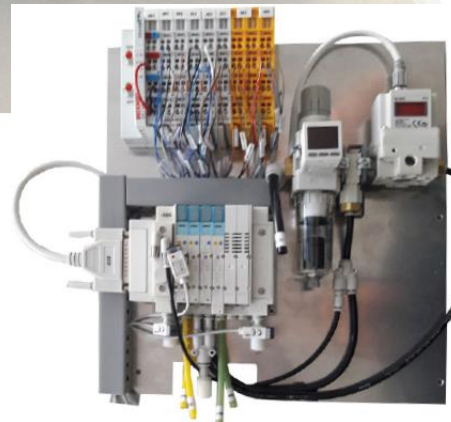
7. Modula - Sub-system for montasje

Modula - montasjemateriell for "stand-alone" bruk eller enklere integrasjon

Lab Variant

for åpent arbeid i lab
med laser sikre briller
(laser klasse 4)

Inline - Variant med scanner 100x100 mm. for integrasjon på bane eller stort rotasjonsbord

Contact:

ProByLas AG

Technopark Luzern, Platz 4

CH-6039 Root D4

Switzerland

Tel: +41 41 541 91 70

www.probylas.com

info@probylas.com

I NORGE - www.seplama.no